

Száz éve született Verő József

Verő József a magyar tudományos élet egyik legelismertebb professzora 1904. január 26-án született Sopronban. A bencés gimnáziumot kitűnően végezte, majd 1926-ban a főiskolán kiváló minősítésű vaskohómérnöki oklevelet szerzett. Állami ösztöndíjjal egy évig a charlottenburgi Technische Hochschule vendéghallgatója, ahol életre szólóan eljegyezte magát a metallográfiával és a fémek anyagvizsgálatával.

Oktatói pályafutását Sopronban 1927-ben kezdte. Az egyetemi rangra emelkedett főiskola 1933-ban megkapta a doktorrá avatás jogát, Verő József elsőként nyerte el a kohómérnöki tudományok doktora címet. 1943-ban kinevezett egyetemi tanárként megszervezte az újonnan alakult Fémtechnológiai Tanszékét. Az egyetem dékáni tisztét is betöltötte 1948–1951 között.

Oktatói tevékenysége természetes képzésének tekintette a tudományos

kutatást és az eredmények gyakorlati alkalmazását. Vezetője annak a fejlődési folyamatnak, melynek következtében az eredetileg leíró jellegű metallográfia egzakt, pontosan meghatározott, mérhető adatokra alapozott tudomány lett. Ezzel elősegítette – különösen a vas- és alumíniumiparban – a különböző technológiák fejlődését. Eredményeit külföldi elismerések is igazolták, alátámasztották.

Nyolc könyvet írt és 117 cikke jelent meg hazai és külföldi folyóiratokban. A konferenciákon mindig újat mondó és a szakmai köröket legjobban érdeklő témákról tartott előadásokat. Tiszta, világos érvekkel kötötte le olvasói, hallgatói figyelmét, fokozottan ügyelve a magyar nyelv hibátlan használatára.

Kimagasló tudományos eredményeiért az MTA 1948-ban levelező, 1949-ben rendes tagjává választotta. Az akadémia műszaki tudományok osztályának elnöke 1953–1957-ig. Az akkor nyolcezer főt számláló Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület alelnöke 1952-től húsz éven át.

Magánéletét tekintve 1930-ban kötött házasságot *Artnér Erzsébet*tal, és az Ősz utca 6. számú házba költöztek. Itt született három fiúgyermekük: *József* (1933), *László* (1940) és *Balázs* (1944).

Amikor a bányász-kohász képzés Miskolcra került, fájó szívvel szakadt el szülővárosától. Hetente utazott Sopronból Budapestre illetve Miskolcra, de 1952-ben kénytelen volt áttelepedni a fővárosba, ahol kinevezték a Vasipari Kutató Intézet igazgatójának. Egyetemi tanszékét Miskolcon 1968-ig vezette, a kutatóintézet munkáját 1974-ig, nyugdíjba vonulásáig irányította.

Az alma maternek Sopronban és Miskolcon is tisztelet-

„A nagy világon e kívül
Számára nincsen haza;
Vezesse útján égi jel,
A Hűség csillaga!”

(Sarkady Sándor)

tel övezett professzora lett. Született pedagógusként megszerettette a kohómérnök-hallgatókkal szakmájukat. A fiatalok tőle tanulták meg az önálló gondolkodást, és ösztönösen megéreztek sok jóindulatot sugárzó emberi magatartását.

Tudományos és oktatói tevékenységét Kossuth-díjjal jutalmazták 1949-ben és 1958-ban, a Munka Érdemrend arany fokozatát háromszor kapta meg. A 80. születésnapján a Parlamentben a Magyar Népköztársaság Zászlórendjét vehette át, életútját a televízió közel egy órás műsorban mutatta be.

Élete utolsó éveiben egyre gyakrabban kíváncszott Sopronba, megragadott minden alkalmat, hogy részt vegyen a városban tartott konferenciákon, érettségi és egyetemi találkozókra. Utoljára 1984-ben járt Sopronban, unokája esküvőjén. Akkor már búcsúzott szeretett szülővárosától.

Verő József professzor 1985. május 21-én hunyt el. Búcsúztatásán a Farkasréti temetőben a katolikus egyházi szertartás hivatalos állami méltatással folytatódott. Hamvait – közös végakaratuk szerint – 1985. július 5-én a Szent

Mihály temetőben helyezték örök nyugalomra gyermekei, unokái, volt tanítványai, munkatársai, a soproni bányászok-kohászok-erdészek nagy családjának és a város számos lakójának részvételével.

Verő József az a személyiség, aki a soproni származású tudósok és az egyetem tanárai közül a legnagyobb elismerést tudhatta magáénak. A város és az egyetem méltó emléket kívánt állítani tudós professzorának.

A család tagjai és tisztelői megemlékeztek sírjánál. A soproni egyetemi tevé-

kenységét kortársként e sorok írója idézte fel. A Nyugat-Magyarországi Egyetem koszorúját *dr. Faragó Sándor* rektor és *dr. Winkler András* rektorhelyettes helyezték el. Az MTA képviselőjében *dr. Ádám Antal* akadémikus rőtta le kegyeletét. Az OMBKE nevében *Horváth József* bányamérnök és *Szemán Attila* muzeológus koszorúzott.

Január 26-án délután egykori otthona, az Ősz utca 6. számú ház falán emléktábláját felavatta *dr. Faragó Sándor* rektor és a város nevében átvette *Walter*

Dezső polgármester. Mindketten meleg szavakkal méltatták a tudásáról, humanitásáról, Sopronhoz való hűségéről és a magyar nyelv iránti tiszteletéről is elismert akadémikus egyetemi tanárt.

Mindkét megemlékezésen befejezés-ként a kohászhimnusz énekelték el a nyugdíjas bányászok, kohászok, az oktató egyetemi tanárok és hallgatók. Emlékeztetve – amint a tábla is hirdeti – „Mindnyájan voltunk egyszer az Akadémián...”.

☞ **Molnár László**

■ VÁLASZTMÁNYI ÜLÉSEK

A 2003. december 15-i ülés

Budapesten, az OMBKE Mikoviny-tanács-termében tartott ülést *dr. Tolnay Lajos* elnök vezette.

Bejelentette, hogy az elmúlt választmányi ülés óta elhunyt *Podányi Tibor* gyémántokleveles bányamérnök, az egyesület tiszteleti tagja, a BKL Bányászat korábbi főszerkesztője, a bányászati szakosztály egykori elnöke. Emlékének a választmányi ülés tagjai néma felállással tisztelegtek.

Az elnök a napirend megtárgyalása előtt átadta azoknak a tagtársunknak a Sóltz Vilmos-emlékérmet, akik nem tudtak a pécsi küldöttgyűlésen részt venni: 60 éves egyesületi tagságért: *Kemény Kornél* okl. kohómérnök, 50 éves egyesületi tagságért: *Horváth József* okl. bányamérnök, *Rumpler Lajos* okl. bányamérnök, *Szűcs Imre* okl. bányamérnök, tiszteleti tag, *Törzsök Imre* okl. bányamérnök.

NAPIREND

1. A tiszteleti tagok és szeniorok tanácsának beszámolója a választási ciklusban végzett munkáról.

Előadó: *Benke István*, a tiszteleti tagok és szeniorok tanácsa elnöke

2. Az OMBKE jelölőbizottsága elnökének kijelölése, a szakosztályok által delegált bizottsági tagok megbízása.

3. A 2004. évi egyéni tagdíjak megállapítása.

Előterjesztő: *Dr. Gagyi Pálffy András* ügyvezető igazgató

4. Beszámoló az elmúlt három év alatt végzett munkáról. (A választmányi beszámoló előkészítése a küldöttgyűlésre.)

5. A Bányászati és Kohászati Lapok megjelentetésével kapcsolatos szervezési intézkedések.

Előterjesztő: *Kovacsics Árpád* főtitkár

6. Javaslat a Szentkirályi Zsigmond-emlékévre.

Előterjesztő: *dr. Tóth János*, a történeti bizottság elnöke

7. Egyebek

ad 1.

Dr. Tolnay Lajos megköszönte az írásban benyújtott beszámolót, mely a küldöttgyűlés írásos anyagának részét fogja képezni.

ad 2.

A szakosztályok a következő tagokat delegálták a jelölőbizottságba:

- Bányászati szakosztály: *Lóránt Miklós* okl. bányamérnök
- Kőolaj- földgáz- és vízbányászati szakosztály: *Götz Tibor* okl. olajmérnök
- Fémkohászati szakosztály: *Gál János* okl. kohómérnök
- Öntészeti szakosztály: *Dr. Vörös Árpád* okl. kohómérnök

A vaskohászati szakosztály és az egyetemi osztály haladékat kért, mivel még nem szavazta meg a jelölőbizottságának tagjait.

Tamaga Ferenc dr. Horn János okl. bányamérnököt javasolta a jelölőbizottság

elnökének. A választmány a jelölést egyhangúlag jóváhagyta. Ugyancsak egyhangúlag jóváhagyta a jelölőbizottságba delegált tagokat is. (V. 16/ 2003 sz. határozat)

ad 3.

Dr. Gagyi Pálffy András javasolta, hogy 2004-ben továbbra is a 2003. évi tagdíjak maradjanak érvényben.

A választmány a javaslatot vita nélkül, egyhangúlag elfogadta (V. 17/ 2003 sz. határozat)

ad 4.

Kovacsics Árpád az elmúlt három év tevékenységére jellemző adatokat és tényeket ismertetett. Ezek szerepelnek majd a választmány küldöttgyűlési beszámolójában.

Kovács Lóránt méltatta *dr. Gagyi Pálffy András* ügyvezető igazgató tevékenységét és javasolta, hogy a választmány részesítse jegyzőkönyvi dicséretben.

A választmány az indítványt egyhangúlag megszavazta.

ad 5.

Kovacsics Árpád a főszerkesztőkkel való egyeztetés figyelembe vételével tette meg javaslatait.

A javasolt intézkedések tiszteletben tartják az egyes lapok szerkesztőségeinek szakmai szuverenitását, de a szervezettebb együttműködés kereteit kívánják biztosítani.

Dr. Takács István: az ajánlatkérésben utalunk a lapok közötti eltérésekre. A

A 2003. december 15-i választmányi ülés határozatai

• V 16/2003 sz. határozat

A választmány a szakosztályok delegálása alapján megbízza *Lóránt Miklós* okl. bányamérnököt, *Götz Tibor* okl. olajmérnököt, *Gál János* okl. kohómérnököt és *dr. Vörös Árpád* okl. kohómérnököt, hogy a jelölőbizottságban tagként vegyenek részt. A választmány a jelölőbizottság elnökéül *dr. Horn János* okl. olajmérnököt bízta meg.

• V 17/2003 sz. határozat

A 2004-ben a 2003. évi egyéni tagsági díjak maradnak érvényben.

• V 18/2003 sz. határozat

A választmány a BKL megjelentetésével kapcsolatban a következő határozatokat hozta:

a.) Az ügyvezető igazgató kérjen a nyomdától az egységes kiírás alapján árajánlatot. A beérkezett árajánlatokról a következő választmányi ülésen az ügyvezető igazgató számoljon be.

b.) A küldöttgyűlés határozata értelmében a Bányászati és Kohászati Lapok egységes arculatát meg kell teremteni.

c.) Élni kell a közös számok adta gazdasági előnyökkel. Folyamatosan vizsgálni kell a közös számok megjelentetési lehetőségeit. 2004-ben legalább két közös szám legyen.

d.) A lapok kiadásának koordinálását rendszeressé kell tenni.

• V 19/2003 sz. határozat

A választmány a 2004. évet Szentkirályi Zsigmond-émlékévé nyilvánítja. Felkéri a történeti bizottságot, hogy az emlékévé részletes tervét dolgozza ki.

A történeti bizottság minden évben állítsa össze a következő év szakmai évfordulóit.

szakosztályok elnökének véleményét is kérjük ki.

Sohajda József: Az öntészeti szakosztály a lapok ügyével részletesen foglalkozott. Az érdekek között a tagság érdekét kell előtérbe helyezni. A lapok időben jelenjenek meg. Adjon információt az egyesületről és a szakmáról

Két ellenszavazattal és egy tartózkodással a választmány a javaslatot elfogadta. (V. 18/2003 sz. határozat)

ad 6.

Tóth János javasolta, hogy a Debreceni Márton-émlékévé mintájára 2004. évet születésének 200. évfordulóján Szentkirályi Zsigmond bányamérnök, akadémikus emlékévének tekintsük. Életművét ismertessük a 93. küldöttgyűlésen. Koszorúzzuk meg a sírját Kolozsvárott, ahol polgármester is volt.

Solt László: 2004-ben lesz *dr. Verő József* professzor úr születésének 100. évfordulója is.

Dr. Vörös Árpád: az egyesület összesítse minden évben a következő év szakmai évfordulóit.

A választmány a témában a V.19/2003 sz. határozatot hozta.

ad 7.

Bemutatkozott a választmánynak *Juhász Péter* bányász-valétaelnök.

Csath Béla ismertette a közelmúltban megjelent Selmezbányáról szóló könyvet. *Dr. Gagy Pálffy András* beszerez néhány példányt az érdeklődők részére.

Dr. Tolnay Lajos az ülést bezárva kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánt a jelenlévőknek.

A 2004. február 24-i ülés

Az OMBKE Mikoviny-tanácsstermében megtartott ülést *dr. Tolnay Lajos* elnök vezette.

Bejelentette, hogy az elmúlt választmányi ülés óta elhunyt *dr. Aliquander Endre* vasokleveles jogtudor, gyémántokleveles bányamérnök, az egyesület tiszteleti tagja. Temetésén az egyesület és munkatársai nevében *Wisnyovszky Károly* búcsúzott.

Február 20-án az OMBKE tanácsstermében munkatársai és tisztelői gyászszekélyt tartottak. Emlékének a választmányi ülés tagjai néma felállással tisztelegtek.

NAPIREND

1. A választmányi bizottságok beszámolója a választási ciklusban végzett munkájukról.

Előadók: a bizottságok elnökei

2. Beszámoló az egyesület 2003. évi pénzügyi tervének teljesítéséről.

Előadó: *Dr. Gagy Pálffy András* ügyvezető igazgató

3. A tisztújítással kapcsolatos kérdések.

4. Az ügyvezető igazgató megbízása.

Előterjesztő: *Dr. Tolnay Lajos* elnök

5. Főtitkári tájékoztató az aktuális kérdésekről.

Előadó: *Kovacsics Árpád* főtitkár

6. Egyebek

ad 1.

a.) Történeti bizottság

Tóth János az írásos jelentést azzal egészítette ki, hogy a bizottság munkáját az egyes szakosztályok munkabizottságai és szakcsoportjai segítik. Jó az együttműködés a szakma múzeumaival is.

b.) Környezetvédelmi és hulladékhasznosítási bizottság

Dr. Böhm József hivatali elfoglaltsága miatt nem tudott megjelenni az ülésen. Írásos anyagot küldött, melyben tájékoztat az egyesület környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységéről, bizottsági munka azonban nem volt. Bejelentette, hogy a jövőben nem kívánja ellátni a bizottság vezetését.

Dr. Zombatfalvi Rudolf társelnök: a bizottság későn alakult meg, de nem működött. Az EU-csatlakozás miatt fontos lett volna a bizottsági munka.

Hozzászólók: *Solt László*, *dr. Tóth István*, *dr. Szabó György*, *Hajnal János*, *Hermann György*, *dr. Sohajda József*, *Petrusz Béla*, *Szilágyi Gábor*, *Morvai Tibor*, *dr. Gagy Pálffy András*.

Dr. Tolnay Lajos: A környezetvédelmi bizottság munkájára szükség van. Meg kell keresni a módját, hogy a környezetvédelmi bizottság a jövőben tervszerűbb és intenzívebb munkát végezzen.

A 2004. február 24-i választmányi ülés határozatai

• V 1/2004 sz. határozat

A választmány elfogadta a 2003. év gazdálkodásáról szóló beszámolót

• V 2/2004 sz. határozat

A választmány a V. 16/ 2003 sz. határozat módosításával jóváhagyta az egyesületi jelölőbizottság kiegészítését. *Solt László* okl. kohómérnököt és *dr. Tóth Lajos Attila* okl. kohómérnököt a jelölőbizottságba delegálta.

• V 3/2004 sz. határozat

A választmány dr. Gagyai Pálffy András ügyvezető igazgatói megbízását 2004. július 1-jéig meghosszabbította.

• V 4/2004 sz. határozat

A választmány dr. Gagyai Pálffy Andrást és az általa koordinált szerkesztői csoportot dicséretben részesítette a BKL jubileumi közös számának (110 éves az OMBKE) összeállításáért és megjelentetéséért.

Segítsen megismertetni az EU-követelményekből fakadó feladatokat és lehetőségeket.

c.) Nemzetközi kapcsolatok bizottsága
Dr. Fazekas János az írásban közreadott anyagot azzal egészítette ki, hogy Horvátországra és Ukrajnára is ki kellene terjeszteni kapcsolatainkat.

Dr. Solymár Károly javasolta a német, olasz, lengyel kapcsolatok felelevenítését, valamint szorosabb együttműködést az ICSOBA területén is.

d.) Jogi és érdekvédelmi bizottság
Dr. Izsó István kifejtette, hogy az egyesület, illetve a bizottság nem élt a jogszabályok véleményezésének lehetőségével. Ezen a területen segítséget vár és kér az egyesület vezetőitől, hogy intézményesebb legyen az információáramlás. A bizottság ugyanis önmagában nem eléggé „súlyos”.

Hozzászólók: *Ősz Árpád*, *dr. Tóth István*, *Petrusz Béla*, *dr. Tolnay Lajos*, *dr. Fazekas János*.

e.) ICSOBA Magyar Nemzeti Bizottság
Dr. Solymár Károly: Kiterjesztették a szakmai területet. Erősíteni szükséges az egyesületi kapcsolatokat.

ad 2.

Az írásban megküldött anyag az éves gazdálkodásról „controlling” típusú érté-

kelést ad. A hivatalos mérleget és a közhasznúsági jelentést a következő választmányi ülés tárgyalja majd.

Boza István könyvvizsgáló: A bemutatott számok a főkönyvben lévő adatokra alapoztak. A hivatalos mérleg pozitív eredményt mutat.

A beszámolóval kapcsolatban *Katkó Károly* tett fel kérdéseket, amikre az ügyvezető igazgató érdemben válaszolt.

Dr. Tolnay Lajos: Ismét eredményes évet zártunk. Betartottuk azt az elvet, hogy csak annyit költünk, amennyi pénzünk van, eközben azonban teljesítettük a szakmai programjainkat, célkitűzéseinket is. A könyvvizsgáló is megerősítette az eredményes gazdálkodás tényét.

A választmány a pénzügyi beszámolót egyhangúan elfogadta. (V. 1/2004 sz. határozat)

ad 3.

3/a) A vaskohászati szakosztály és az egyetemi osztály által delegált jelölőbizottsági tagok megbízása

Dr. Tolnai Lajos: A december 15-i választmányi ülésen a vaskohászati szakosztály és az egyetemi osztály még nem tudta megnevezni jelöltjeit, ezért a jelölőbizottság két tagját csak most tudjuk jóváhagyni.

A vaskohászati szakosztály *Solt László* okl. kohómérnököt, az egyetemi osztály pedig *dr. Tóth Lajos Attila* okl. kohómérnököt delegálta az egyesületi jelölőbizottságba.

A választmány egyhangúan jóváhagyta a két személy megbízását (V. 2/2004 sz. határozat).

3/b) *Hajnal János* indítványa az alapszabály értelmezésével kapcsolatban

Hajnal János javasolja az alapszabály 8§ (5) pontjának értelmezését oly módon, hogy a legutóbbi alapszabály-módosítással létrehozott „alelnök-szakosztályelnök” tisztséget most először betöltő személyek megválasztásánál ne legyen kizáró ok, ha valaki korábban akár a szakosztályelnök, akár az alelnöki tisztséget kétszer már betöltötte.

Dr. Tolnay Lajos: Az indítvány nem az Alapszabály módosítására, hanem annak értelmezésére vonatkozik, így ezt nem kell közgyűlés elé vinni, dönthet a választmány is. A szabályozás szándékait illetően megkérdezzük az alapszabálybizottságot, a törvényességi kérdésben pedig az ellenőrző bizottságot.

Dr. Tóth István: az alapszabály-bizottság a legközelebbi ülésen megtárgyalja a javaslatot, és március 15-ig véleményt nyilvánít.

Molnár István: Az ellenőrző bizottság a választmányi ülés előtt megtárgyalta *Hajnal János* felvetését és azt jogosnak találta, mivel a 8§ (5) pontja „ugyanarra a tisztségre” tiltja a harmadszori megválasztást.

3/c) A jelölőbizottság indítványa az ellenőrző bizottság tagjainak választásával kapcsolatban

Dr. Horn János javasolja, hogy az Alapszabály 20§ (1) pontját változtassuk meg úgy, hogy az ellenőrző bizottság négy tag és két póttag helyett hat tagból álljon, így minden szakosztályon delegálhat egy-egy tagot.

Dr. Tolnay Lajos kérte, hogy az alapszabály-bizottság tárgyalja meg ezt a témát is, és a véleményüket a következő választmányi ülésen ismertessék.

ad 4.

Dr. Gagyai Pálffy András ügyvezető igazgató megbízatása 2004. február 14-én lejárt. Az előző ülésen a választmány egyhangú szavazással elismerte *dr. Gagyai Pálffy András* munkáját. Az elnök formai okokból azt javasolta, hogy most a szerződését július 1-ig hosszabbítsák meg, hogy a tisztújítás után az új vezetés dönthessen az ügyvezető megbízásáról.

A választmány a javaslatot egyhangú-
an jóváhagyja (V. 3/2004 sz. határozat)

ad 5.

A bányász-kohász-erdész találkozó szervezése folyik. A meghívókat kipoztáztuk. Egyelőre nincs jó anyagi helyzetben a szervezőbizottság. A szakosztályok működjenek közre a résztvevők számának növelésében, és segítsenek szponzorokat találni.

Szállásigényüket azok is jelentsék be, akik csak a küldöttgyűléseken kívánnak részt venni.

Az OMBKE küldöttgyűlésen nem lesz szakmai előadás, mivel előző nap szakmai konferenciát tartunk.

A küldöttgyűlés időtartamát célszerű keretek között tartani. Ezért felmerült, hogy a kitüntetések egy részét a szakosztályi küldöttgyűléseken adjuk át. Erről a következő választmányi ülésen döntünk.

Beérkeztek a BKL megjelentetésével kapcsolatos nyomdai ajánlatok. Az ajánlatok bizonyították, hogy lehetőség van költségsökkentésre. E témában dr. Tolnay Lajos fog egyeztető megbeszéléseket folytatni az illetékes szakosztályok vezetőivel.

A Selmezbányáról szóló könyv a titkárságon kapható 1500 Ft/db áron.

ad 6.

Dr. Tóth István javasolta, hogy a BKL jubileumi közös számának összeállítóját, dr. Gagyai Pálffy Andrászt és az általa koordinált szerkesztői csoportot a választmány részesítse dicséretben.

A választmány egyhangúlag jóváhagyta a javaslatot (V. 4/2004 sz. határozat).

Ősz Árpád javasolta, hogy az OMBKE készítsen egy idegen nyelvű prospektust az egyesületről. Legyen angol nyelvű

alapszabály a külföldi pártoló tagok részére.

Katkó Károly javasolta, hogy a BKE találkozó legyen egynapos részvételi lehetőség étkezéssel.

Podányi Tibor javasolta, hogy a 40 éves tagságért járó érmekeket a szakosztályi küldöttgyűléseken adják át.

Cserfa Erzsébet a kohász valétabizottság nevében tájékoztatott arról, hogy megszervezik a „találkozó a találkozón” rendezvényt, vagyis a valétaelnökök találkozóját.

Juhász Péter valétaelnök anyagi támogatást kért a valetaláshoz, mely kb. 7 millió forintba kerül. Kérte, hogy a vállalatok adjanak tájékoztatást az elhelyezkedési lehetőségekről.

Végül dr. Tolnay Lajos bezárta az ülést.

Összeállítva az ülések jegyzőkönyve alapján

Évzáró vezetőségi ülés a fémkohászoknál

A fémkohászati szakosztály 2003. december 2-án Budapesten, az OMBKE székhelyén tartotta évzáró vezetőségi ülését. *Petrusz Béla* elnök üdvözlő szavait követően az első napirendi pont a hagyományok jegyében telt, *Puza Ferenc* alelnök emlékezett meg Szent Borbála ünnepéről, a legendáról, a hagyományokról.

Ezt követte *Balázs Tamásnak*, a szakosztály másik alelnökének beszámolója, az immár hagyományosnak nevezhető, a Miskolci Egyetemen november 7-én megrendezett IV. hagyományápoló fémkohászati szakmai nap eseményeiről.

A szakosztályvezetés, a Fémkohászati Tanszék és a valétabizottság szervezésében – az egyetemisták, oktatók és ipari szakemberek számára – megrendezett szakmai napon nyolc szakmai, illetve cégbemutató előadás hangzott el. A rendezvény fő szponzora, a csepeli Schmelzmetal Kft. képviselőjében *Varga Ferenc* igazgató tartott előadást a vákuumkohászati réztövezetek előállításáról, majd két öntészeti ötvözetgyártó cég, a tatabányai EURAL Kft. és a mocsai EUROCAST Kft. mutatkozott be. Aktuális másodla-

gos alumíniumipari problémát boncolt az Öntészeti ötvözetek homogenitásának vizsgálata c. előadás (*Czeplédi Zsolt* Eurocast és *Baranyai Viktor* Miskolci Egyetem). Élvezetes előadásban mutatta be *Horváth Csaba* székesfehérvári titkár az ALCOA magyarországi tevékenységét. Előadás hangzott el a tüzihorganyzás illetve a galvanizálás környezetvédelmének témakörében. A szakmai programot a Metalfórum c. szaklap bemutatkozása zárta.

A rendezvényt – amely állófogadással és azt követő szakestéllyel folytatódott – az előadásokat tartó cégeken túl a csepeli Metalkontakt Színesfémhulladék Kereskedelmi Kft. is támogatta anyagiilag.

Az ünneplés a továbbiakban a 133. évében járó Fémkohászattani Tanszék köszöntésével folytatódott. A kölcsönös üdvözléseket követően *dr. Török Tamás* tanszékvezető – egyúttal a szakestély major domusa – elismerő okleveleket adott át a rendezvény előadójának és szervezőinek.

A szakestély kiegyensúlyozott sikerét az elnök személye, *Clement Lajos* biztosí-

totta. Kritikaként csupán az hangzott el, hogy szívesen láttuk volna az egyetemi hallgatóságot nagyobb létszámban mind a rendezvényen, mind az azt követő kísérő programokon, hisz a rendezvény fő célja az egyesületi élet és a hazai élő fémkohászati megismertetése az ifjúsággal, illetve a hagyományaink közös ápolása.

A beszámoló kapcsán kis vita bontakozott ki, melyben felszólalt *Ferencz István*, *Puza Ferenc*, *dr. Török Tamás* stb.

A szakosztályi ülés harmadik napirendi pontjában a november 19-i dunaújvárosi választmányi ülésről hangzott el beszámoló. *Balázs László* szólt a tagdíjfizetés helyzetéről és a pártoló tagvállalatokról.

Hajnal János ismertette a bányász-kohász-erdész találkozó szervezésének állását, illetve a kitüntetési lehetőségeket. *Petrusz Béla* beszámolt a választási előkészületekről, illetve ismertette az azzal kapcsolatos feladatokat. Ezt a szakosztályi jelölőbizottság megválasztása követte. A bizottság elnöke – aki egyúttal az egyesületi jelölőbizottságnak is tagja – egyhangú szavazással *Gál János* inotai elnök lett. A bizottság tagjai *Clement Lajos*, *Molnár István* és *dr. Valló Ferenc*. Az ülés a karácsonyi és újévi üdvözlésekkel zárult.

 Hajnal János

80. születésnapját ünnepelte

Dr. Dworák József okl. kohómérnök, egyesületünknek 1955 óta tagja 1924. február 22-én született Budapesten.

1942-ben a Zrínyi Miklós Reálgimnáziumban érettségizett, majd a Weis Manfréd Műveknél a vasöntődében műszaki tisztviselőként kezdett dolgozni.

1944-45-ben az ausztriai Steyr Műveknél dolgozott a DB repülőgépmotorok gyártásánál. 1948-ban a Pázmány Péter Tudományegyetemen jogi és államtudományi doktorátust szerzett. 1948-tól ismét a Csepel Műveknél dolgozott, előbb a Trösztnél, majd a Fémmű rézkohászatában tevékenykedett. 1956-ban kohásztechnikusi képesítést szerzett. 1955-től üzemvezető a rézelektrolízis üzemben, aminek korszerűsítését is elvégezte. 1963-tól a Kohó- és Gépipari Minisztériumban a kohászati beruházások területén dolgozott. 1968-ban kohómérnöki oklevelet szerzett az NME-n. 1981-től az Országos Anyag- és Árhivatalban az Országos Hulladékhasznosítási Program megvalósításában működött közre.

1985-től nyugdíjas. Nyugdíjaként előbb a hulladékhasznosítás területén, majd a Gazdaság és Gazdálkodás c. folyóirat munkatársaként dolgozott. A rézkohászat és a hulladékhasznosítás témakörében több cikke is megjelent.

Társadalmi munkát a természetjárás területén végzett. 1942-től megszűnéséig tagja a Magyar Turista Egyesületnek. 1949-től vezetője a csepeli természetbarát szakosztálynak, 1951-57 között a Budapesti természetjáró Társadalmi Bizottság elnöke. 1977-től a KGM természetjáró szakosztályának vezetője, majd ugyanezt végzi a Gazdasági Minisztériumban. Érdemeket szerzett a hazai tájékoztató verseny sport kialakításában. 1952-ben Kiváló Sportoló minősítést kapott.

Kotán László okl. kohómérnök, egyesületünknek 1961 óta tagja, 2004. február 2-án ünnepelte 80. születésnapját.

1946-ban kezdett dolgozni az ózdi finomhengerműben, ahol később műveze-

tő, majd diszpécser lett. Közben az ózdi Kereskedelmi Gimnázium esti tagozatán érettségi bizonyítványt szerzett. Kohómérnöki diplomáját a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen 1959-ben kapta meg. Ezután üzemmérnöként, majd technológusként dolgozott. 1964-től a finomhengermű főtechnológusa, 1971-től a gyárrészleg főmérnöke.

1976-tól a technológiai kutatási főosztály technológusaként a hengerművek műszaki, technológiai problémáival, kísérletekkel és kutatásokkal foglalkozott 1984-ben történt nyugdíjba vonulásáig.

Munkájáért több ízben elnyerte a Kiváló Dolgozó, továbbá a Kiváló Újító, Kiváló Kohász kitüntetést.

75. születésnapját ünnepelte

Dr. Czeke Arisztid okl. kohómérnök a Sárospataki Református Gimnáziumban érettségizett 1948 júliusában. A gimnáziumban angol, német és latin nyelvet tanult. A

soproni József Nádor Műszaki Egyetem Kohómérnöki Karára jelentkezett, majd 1952 szeptemberében államvizgázott.

A Tatabányai Alumíniumkohóban fél évig dolgozott, majd 1953 februárjától a Kohóipari Tervező Irodában tervező mérnöként, az 1954 szeptemberében történt racionalizálásig. A Vaskohászati Kemenceépítő Vállalathoz került, ahol kemenceépítési technológusként működött. 1961 júliusától 1978 szeptemberéig az Alumíniumipari Tervező Intézetben dolgozott kemencetervezések szakosztályvezetőjeként. Kiemelkedő feladata volt a szélesszalag-hengermű létesítése során minden kemence generáltervezése. A Nehézipari Műszaki Egyetemen 1971-ben szerzett egyetemi doktori címet.

A recski rézérc hasznosítására irányuló munka előkészítésében vett részt 1985 szeptemberéig, majd a Kohászati Gyárépítő Vállalatnál – amerikai megrende-

lésre – egy különleges alumínium-oxidot előállító üzem főtervezését vezette. 1989-ben vonult nyugdíjba.

Több újításnak és szabadalomnak lett szerzője és társszerzője. Nyelvismerete angol felső-, német és orosz középfokon.

Molnár Nándor

aranydiplomás okl. kohómérnök, egyesületünknek 1949 óta tagja 1929-ben született. 1953-ban szerezte meg fémkohómérnöki diplomáját a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen.

Első és utolsó munkahelye a Maszobal Rt., ill. jogutódja, a MAT volt, ahol 1952-től volt ösztöndíjas. Az ajkai kohóban kezdte meg ipari tevékenységét mint üzemmérnök, később üzemvezető, majd 1962-től műszaki osztályvezető.

Elsőként tervezte meg az országban Ajkán a 45 kA-os, blokkánódos kádszerkezetet. Tevékenyen részt vett az ajkai kohó intenzifikálásának kísérleti és megvalósítási munkáiban, valamint a nehéz fizikai munkák gépesítésében.

Irányította az alumínium kokillaöntésének kísérleteit, ez a kísérleti üzem lett a mai LeBelier Formaöntőde Rt. csírája.

1971-ben a Tatabányai Alumíniumkohó műszaki igazgatójának nevezték ki. Itt a kohó és az öntőde termelésbővítésének és megszervezésének munkái mellett megtervezte és üzembe helyezte a 100 kA-os blokkánódos, elektronikusan vezérelt, gerendás kéregtörésű kemencét.

Sokat foglalkozott a kohómérnök-utánpótlással az egyetem hallgatóinak konzulenseként. Munkája elismeréseként többször részesült vállalati, minisztériumi kitüntetésekben. 1988-ban szívinfarktus miatt rokkantsági nyugdíjba vonult. Azóta szülővárosában, Ajkán a szellemi és fizikai munkától kényszerűen visszavonultan éli életét.

Dr. Szabó Lajos orvos 1929. április 9-én született Sajóvelezden. Az elemi iskola öt osztálya után sárospataki diák lett. A diákváros nagy érzelmi hatással volt rá, amely máig is tart. Érettségi után a Debreceni Orvosi Egyetemen tanult tovább.

Az orvosegyetemi tanulmányok után

az Ózdi Kórház szülészeti osztályán kapott állást. Hat évi szülész-nőgyógyász tevékenysége alatt szakvizsgát tett.

Ezután, nem saját jószántából, pályát kellett módosítania.

Az ózdi ipari környezeti hatások, a bányász-kohász közösség, a családi kapcsolat Salgótarjánba szólította. Az Acélgár üzemorvosi feladatát választotta. Belekóstolva a megelőző gyógyító tevékenységbe, itt lett főorvos 1964-ben.

A későbbiek során megyei üzemi főorvosi tevékenységgel is megbízták. Az akkori üzemorvosi fejlesztések megyei szervezésében vett részt. Ennek során a zömében nehézipari, bányász-kohász megye a szívéhez nőtt. 1993-ban nyugdíjazták, de sem az állását, sem a megyét nem hagyta el. A rendszerváltás után az iparban történt leépítések, a bányák bezárása, a vasipari válság, a privatizáció ellenére a helyén maradt. Jelenleg az OMBKE tagja és az acélgár üzemi orvosa.

1987-ben Kiváló Orvos kitüntetésben részesült. Lakóhelyén önkormányzati képviselő feladatot látott el 1994–2002 között.

70. születésnapját ünnepelte

Pál Sándor vas- és fémstergályos 1934. március 18-án született Medgyesen. Születése után a család átköltözött Magyarországra, ahol tanulmányait is folytatta. 1949 óta a vas- és fémstergályos szakmában dolgozott. A Vörös Csillag Traktorgyárban kezdett, majd 1970-ben kiváltotta az ipart, és így meszterként tevékenykedett saját műhelyé-

ben. Eleinte nagyobb gyáraknak dolgozott, később pedig saját autói generálósához dugattyúkat gyártott. Hamarosan megnőtt a kereslet a dugattyúk iránt, így fejlesztve szakirányú tudását, az öntéstől a végső megmunkálásig minden munkafázist a saját vállalkozásában folytattott. A mai napig aktívan tevékenykedik.

Autodidakta módon tanulta a szakmát, így lett egyesületünk pártoló tagja.

Pogány Gyula 1933-ban született Kecskeméten. Édesapja pénzügyőr volt, gyakran áthelyezték, így Kalocsán érettségizett 1952-ben. Még

ebben az évben felvételt nyert a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Kohómérnöki Karára, ahol 1957-ben szerzett technológus kohómérnöki diplomát.

1959-ig a Ganz Vagon- és Gépgyárban dolgozott a kohászati gyáregység MEO-jában, majd két hónapot a miskolci December 4. Drótművekben.

1960 januárjától nyugdíjazásáig a Lenin Kohászati Művekben dolgozott. A hengermű gyáregységben kezdett, majd a fejlesztési főosztályra került, ezt követően az épületkarbantartó gyáregység főmérnöke volt. Innen újra a fejlesztési osztályra került, majd a hengerműből ment nyugdíjba 1992-ben.

Szívesen emlékezik vissza a nemesacélhengermű előkészítésében végzett több éves munkájára.

Sütő Zoltán Felnémeten született, 1934. március 1-jén. 1949-ben Miskolcra jelentkezett az akkor alapított Kohóipari Technikumba.

Munkáját a Dunai Vasmű nagyolvasztóművében kezdte mint üzemtechnikus. Az I. és II. nagyolvasztók indulása után főgázkezelőként, majd metallurgusként, üzemvezető-helyettesként, salaküzem vezetőjeként, és újra metallurgusként látta el munkáját.

Közben üzemmérnöki diplomát szerzett a Dunaújvárosi Főiskolán, ezután üzem- és munkaszervezőként dolgozott. Ez idő alatt megszerezte az önálló értékelői diplomát és mint üzemszervező, önálló értékelőként dolgozott 1993. évi nyugdíjba vonulása napjáig.

Az OMBKE-nek 1953 őszétől tagja, a dunaújvárosi helyi szervezet egyik alapító tagja. 1967-ben elvállalta a szervezőtitkári funkciót és ezt öt év megszakításal 2004. március 4-ig látta el. Közben évről évre növekedett a helyi szervezet létszáma (130-ról közel 400-ra). Rendszeressé tették a klubnap foglalkozást, beindították a Delta-Klubot, évente egyszer-kétszer szakmai kirándulást szerveztek. Aktív részese volt a különféle helyi és országos konferenciák szervezésének, köztük az Anyag-, energia- és környezetgazdálkodás a vaskohászatban c. konferenciának. Egyik szervezője volt a somogyfajsi Honfoglaláskori Emlékhely létrehozásának.

Jubiláló tagtársainknak szeretettel gratulálunk, további jó egészséget és még sok békés évet kívánunk!

Tisztelt Tagtársak!

Ez év januárjában volt dr. Verő József születésének 100. évfordulója. Az egyesület volt alelnökének, tiszteleti tagjának, kohászgenerációk professzorának szobrát – amelyet egyesületünk és a Miskolci Egyetem állíttatott fel – nem sokkal a felavatás után ellopták.

A kerek évforduló méltó alkalmat kínál arra, hogy a szobrot újra elkészíttessük és felavassuk. Az egyesület választmánya ezért úgy döntött, hogy kéréssel fordul az egyesület tagságához a szobor újrafelállításához szükséges 1 000 000 Ft-nyi költség fedezetének előteremtése érdekében.

Az OMBKE választmánya kéri tehát mindazokat, akik tisztelték dr. Verő Józsefet, hogy az **10201006-50020474** számlaszámra, Verő József nevének feltüntetésével, illetve az egyesület pénztárában befizetett összeggel járuljanak hozzá a szobor újrafelállításának költségéhez.

A befizetett összegek rendeltetésszerű felhasználását egyesületünk ellenőrző bizottsága követi.

Tájékoztatjuk tisztelt Tagtársainkat, hogy a szükséges összeg több mint felét a Verő család tagjai, a BKL Kohászat szerkesztőbizottságának és szerkesztőségének tagjai már felajánlották.

Reméljük, hogy ez év őszén az új szobrot már felavathatjuk.

Az OMBKE választmánya

Évzáró a kecskeméti helyi szervezetnél

A fémkohászati szakosztály kecskeméti helyi szervezete immáron hatodik alkalommal, 2003-ban december 13-án, a védőszentek méltatásával kötötte össze évzáró rendezvényét. Az Országos Erdészeti Egyesület kecskeméti csoportjával közösen megszervezett rendezvényen Szent Hubertusról és Szent Borbáláról emlékeztek meg a résztvevők.

A 45 fő elhelyezését Solton, a pincehegyen *Kerti István* helyi vállalkozó és vadásztársasági tag biztosította. A szakmai rendezvényt követő vacsoráról *Szűcs Imre*, alias Lenin, okleveles erdőmérnök, fakereskedő és az erdészek nemes közösége gondoskodott.

A rendezvényen ismét üdvözölhettük a székesfehérvári helyi szervezet tagjait, élükön *Csurgó Lajos* elnökkel, *Puza Ferenc* alias Puzus szakosztályi alelnökkel. A bányászok képviselőjében *Kiss Csaba* alias Balhás Charlie tisztelte meg rendezvényünket. Külön örömünkre szolgált a vaskohászati szakosztály dunaújvárosi csoportjának képviselőjében megjelent *Mayerhoffer Ferenc* alias Koffer aktív részvétele is.

2003-ban már másodszor vett részt rendezvényünkön *Ivanics István* tagtársunk, országgyűlési képviselő, és bejelentette, hogy szívesen segít egy OMBKE-OEE közös rendezvény megszervezésében, amelyet a Parlament Vadásztermében tarthatnánk meg. Erre kitűnő

alkalmat adna, ha az OBMKE új vezetése az OEE vezetésével hagyományápoló ünnepi estet szervezne a soproni és a miskolci egyetemen végzett képviselők részvételével. Ezen rendezvényre az egyetemek és főiskolák rektorait, dékánjait is meg kellene hívni. Ezen híryanagon keresztül is szeretnénk felhívni egyesületünk vezetésének figyelmét erre a soha vissza nem térő alkalomra.

Rendezvényünk szakmai és védőszeneket méltató részét lezárva tartottuk meg a közös bányász-kohász-erdész szakestélyt *Dánfy László* alias Bubu elnökségével, *Bognár Gábor* alias Pagát (OEE) háznagsága, *Csurgó Lajos* alias Ifjúmadár és a vígkedélyű tagság részvételével. Estünk fényét emelte *Kiss Csaba* komoly pohárként elhangzó, mély filozófiai és szakmáértékes beszéde. Nemes gondolatokat tolmácsoló a résztvevők felé *Clement Lajos* alias Fradi is, aki a tőle már megszokott fanyar humorral találta fel az emberi lét mély igazságait. *Pápai Gábor* alias Koczkás Piere, az Országos

Erdészeti Lapok főszerkesztője az erdészek üdvözlését hozta közénk, és ígéretet tett egy részletes beszámolóval, melyet az elhangzott beszédekkel együtt kíván megjelentetni az Erdészeti Lapokban.

A kecskeméti OMBKE és OEE több mint 18 éves együttműködését méltatva *Dánfy László*, a kecskeméti helyi szervezet elnöke kézzel festett, erdészcsillaggal ékesített selyemzást adott át *Bognár Gábornak*, az OEE kecskeméti titkárnak, a jelen lévő erdészek hangos „vivát” felkiáltásai közepette.

A himnuszok elhangzása után baráti borozgatás mellett kívántunk egymásnak boldog karácsonyi ünnepeket és sikeres új évet.

☞ **Dánfy László**

A vaskohászati szakosztály budapesti helyi szervezetének tisztújító taggyűlése

Ez év február 18-án került sor a budapesti helyi szervezet tisztújító taggyűlésére, melyen a helyi csoport tagjain kívül *dr. Tolnay Lajos*, az OMBKE elnöke és *dr. Gagyai Pálffy András*, az OMBKE ügyvezető igazgatója is részt vett. Az ülést *dr. Mezei József* vezette. *Dr. Csirikusz József* leköszönő elnök az elmúlt négy évről tartott részletes beszámolójában kitért a helyi csoport rendezvényeinek ismerteté-

sére (üzemlátogatások, klubnapok, kirándulások, Luca-napi szakestélyek stb.), a taglétszám alakulására, valamint a szakosztályokkal, szakcsoportokkal való kapcsolattartásra. Megköszönte a helyi csoport munkáját segítő vállalatok és magánszemélyek támogatását, valamint a rendezvényeken résztvevő tagtársak aktivitását. A tagság a beszámolót elfogadta.

A taggyűlés második részében az új vezetőség és a küldöttek megválasztására került sor. A jelölőbizottság (*dr. Prok-sa Ferenc* és *Kovács Győző*) javaslatára a taggyűlés egyhangúan megválasztotta elnöknek *dr. Csirikusz Józsefet*, társelnöknek *dr. Dutkó Lajost*, titkárnak *dr. Réger Mihályt*, titkárhelyettesnek *Boross Pétert*.

A vaskohászati szakosztály tisztújító küldöttgyűlésén a budapesti helyi szervezetet a vezetőség, a tiszteleti és választmányi tagok és az ülésen megválasztott 14 küldött képviseli. A hivatalos program után a taggyűlés kötetlen baráti beszélgetéssel folytatódott.

☞ **CS. J. – R. M.**

Vezetőségválasztás a székesfehérvári szervezetnél

A fémkohászati szakosztály székesfehérvári helyi szervezetének tagjai február 25-én az ALCOA-Köfém művelődési házában választásra gyűltek össze.

Csurgó Lajos elnök megnyitójában üdvözölte a jelenlévőket, többek között *Gál Jánost*, a szakosztályi jelölőbizottság vezetőjét, majd *Horváth Csaba* titkár foglalta össze az elmúlt, közel négy év tevékenységét. A ciklus alatt 6 tagtársunktól vettünk végső búcsút, a harangjáték melletti néma felállással emlékeztünk rájuk. Létszámunk jelenleg 159 fő. Tagdíjfizetésünk az elvárásoknak megfelelő, a működésünkhöz szükséges fedezet rendelkezésünkre állt.

Szakmai rendezvényeinket a hónap utolsó szerdáján tartott összejöveteleinken elhangzott, igen változatos témájú előadások képezték.

A vendéglátóinktól hallott témák címei:

- Az erdészet jelenéről és jövőjéről
Előadó: *Emerling Gábor*, OEE megyei titkára
- Erdély geológus szemmel
Ea.: *Tiszai János*, Bakonyi Bauxitbánya
- Magyar az alumínium és a bauxit?
Ea.: *dr. Kovacsics Árpád*, a Bakonyi Bauxitbánya vezérigazgatója, egyesületünk főtitkára
- Az alumínium keréktárcsa gyártása
Ea.: *Veres László*, AWPE gyárigazgató
- Az ALCOA-KÖFÉM Kft. biztonságtechnikai és környezetvédelmi helyzetéről
Ea.: *Simkó Rudolfné* és *Joanelli Tiborné*

■ Titkárunk Horváth Csaba

■ Az 50 éves csoport történeti albumainak nézegetése

- Vízkinca a kincsesi víz után
Ea.: *Kumánovics György*, Középdunántúli Vízügyi Igazgatóság
- A magyar energiaszektor helyzetéről
Ea.: *dr. Matyi-Szabó Ferenc*
Saját tagtársaink előadásai közül néhány:
 - *Tóth István*: A bauxit 200 éves történetéről; Az alumínium történetéről; Dr. Alliquander Endre regényes életéről
 - *Dr. Forgó Béla*: Az ALCOA-KÖFÉM Kft. helyzetéről
 - *Vadász József*: Új, folyamatos hőkezelő kemence az öntödében
 - *Dr. Demeter Ferenc* két sikeres előadást tartott a mesés Keletről
 - *Vendég József*: A présmű fejlődése indulástól napjainkig
 - *Szabó Éva*: Új tekerclágyító kemence telep a hengerműben
 - *Puza Ferenc*: Ki kit képvisel egyesületünk irányítási rendszerében?

Az elmúlt ciklusban 9 tagtársunk 50 éves, 13 tagtársunk 40 éves egyesületi tagságért kapott Sóltz Vilmos-emlékérmet. Egyesületi munkája elismeréseként egy tagtársunk tiszteleti tag, 3 tagtársunk emlékérem, 4 tagtársunk plakett, 4 tagtársunk oklevél kitüntetésben részesült.

Kiemelkedően jó az együttműködésünk a szakosztály kecskeméti, inotai és mosonmagyaróvári szervezetével.

Beszámolt titkárunk a belföldi és külföldi tanulmányútjainkról, kirándulásainkról, társadalmi rendezvényeinkről. Ez utóbbiak közül kiemelte a KÖFÉM alapításának 60. évfordulója alkalmából rendezett nagy sikerű megemlékezésünket, Ku-

noss Endre síremlékének koszorúzásait, hagyományápoló szakestélyeinket, Mikulás-bálgajainkat.

A beszámolót Gál János és Puza Ferenc hozzászólásai egészítették ki, majd azt a jelenlévők elfogadták.

Csurgó Lajos a vezetőség nevében lemondott, és felkérte *Clement Lajost*, hogy ismertesse a szavazás módját és a jelölőbizottság javaslatát az új vezetőségre és a küldöttekre.

A szavazás eredményét *dr. Csák József*, a számlálóbizottság vezetője ismertette.

Helyi szervezetünk elnöke a következő ciklusban Csurgó Lajos, titkára Horváth Csaba (szoros versenyben *Szabó Zsolt*tal). Az elnökség tagjai: *Bozai Rita* gazdasági felelős, *Baranyai Sándor* szervezetépítési felelős, *Clement Lajos* hagyomány és ipartörténeti felelős, *Puza Ferenc* kapcsolattartási és koordinációs felelős. Az elnökség tagja „tárca nélküli miniszterként” *Csömöz Ferenc*. Állandó meghívott elnökségi tagok: *Mucs Béla* – bányászcsoporthoz, *Sas István* – nyugdíjas csoport, *Gáncs Péter* – ALCOA-n kívüli dolgozók csoportja. Az ALCOA-nál dolgozó tagtársaink továbbra is hengerész, öntödei, présműi és vegyes szakmai csoportokban dolgoznak, vezetőiket a közeljövőben választják meg. Megválasztottuk helyi szervezetünk 12 küldöttjét a fémkohászati szakosztály vezetőségválasztó küldöttgyűlésére is.

Csurgó Lajos, szervezetünk „új” elnöke megköszönte a tagság bizalmát, majd miután elénekeltük a bányász- és a kohászimnuszot, a jelenlévők nagy érdeklődéssel nézegették a csoportunk közel 50 éves történetét bemutató albumokat.

☞ Cs. F.

30 éves az öntészettörténeti és múzeumi szakcsoport

Az Öntödei Múzeumban tartott, 2003. december 10-i vezetőségi ülésén emlékezett meg az öntészeti szakosztály öntészettörténeti és múzeumi szakcsoportja fennállásának 30 éves jubileumáról.

1973. november 8-án alakult meg a szakcsoport, melynek célja volt, hogy a társadalom minden rétegében a műszaki-ipari szemléletet elmélyítse és terjessze, maga mögé tömörítse azokat az öntő és kohász szakembereket, akik az öntés történeti fejlődése, kultúrtörténete és a hazai öntőipar iránt érdeklődnek. Fontos feladatának tekintette még a tárgyi anyagok, dokumentációk gyűjtését és az Öntödei Múzeum patronálását.

Mikus Károlyné, a szakcsoport jelenlegi titkára visszatekintő előadásában méltatta az elődöket, akik elindították az aktív

■ 1. KÉP. A szakcsoport alapító tagját, Mikus Károlynét köszönti az Öntödei Múzeum igazgatója, Lengyelne Kiss Katalin

szervező munkát és az alapokat leakták. Így Kiszely Gyula, Tóth András, dr. Vörös Árpád, Rácz József, Pusztai István, dr. Láda Balázs, Nyizsnyánszky Tibor, Tatár Sándor, Buzánszky Albin, Kovács László, dr. Pilissy Lajos, Huszics György, Szántai Lajos nevét említette, s hosszan sorolhatnánk a sok lelkes személyt, akik a szakcsoport

■ 2. KÉP. Az öntészettörténeti és múzeumi szakcsoport 30 éves jubileumán megjelent tagtársak. Balról: Tatár Sándor, Mikus Károlyné, Szántai Lajos, Nagy József, Huszics György, mögöttük: Kozma Erzsébet, Lengyelne Kiss Katalin, Peringer Péter, Géczy Dezső, dr. Pilissy Lajos, Buzánszky Albin és Szabylár Péter

életében és a szaktörténet felderítésében elévülhetetlen érdemeket szereztek a három évtized alatt.

A szakcsoport története részletesen megjelenik majd az „Öntészeti szakosztály története II.” kiadványban, melynek szerkesztése folyamatban van.

Az ülés végeztével dr. Lengyelne Kiss Katalin múzeumigazgató az Öntödei Múzeum kollektívája nevében köszöntötte a bizottság tagjait és virágcsokor kíséretében emléklapot adott át Mikus Károlynénak, aki a három évtized alatt meghatározó személyisége volt a szakcsoportnak. Megköszönte minden tagnak a múzeum fennmaradása érdekében és a rendezvények előkészítésében végzett munkáját, s kifejezte azt a reményét, hogy a múzeum a továbbiakban is számíthat a szakcsoport munkájára.

Mikus Erzsikének további jó egészséget és jó kedélyének megőrzését, s a kollégáknak további, eredményes munkálkodást kívánt.

☞ Huszics György

■ HÍREK – RÖVIDEN

Emléktábla-avatás Almásfüzitőn

2003. szeptember 14-én Füzítő Barátainak Köre a XI. füzítői napok keretében emléktáblákat avatott az almásfüzitői Petőfi Művelődési Ház klubtermében.

Felavatták Berger János (1919–1998), dr. 'Sigmund György (1917–1991) és Wenjtzely Kálmán (1931–1983) plakettjét. Egyben megemlékeztek a timföldipar e három neves egyéniségéről és néhány alkotásukról. A rendezvény háziasszonya Taár Izabella, házigazdája Halász Csaba

volt. A megemlékezéseket Juhász Ádám, Kaptay György és Plénky Ferenc tartotta.

Az emlékfalon 2002-ben helyezték el Bartha Lajos (1902–1971), Zákány Zoltán (1910–1957) és Verő Imre (1899–1973) plakettjeit.

Füzítő Barátainak Köre folytatja neves személyiségei emléklakettjeinek kihelyezését.

Szép törekvés, hogy egy megszűnt gyár munkatársai őrzik a hagyományt és emlékeztetik az utókort az elődök tetteire. A gyár tönkretételét sajnos már nem tudják meg nem történné tenni. ☞ HW

Óévbúcsúztató rendezvények

December 11-én ebéd keretében köszöntötték a MAT nyugdíjasokat. Megint találkozhattak a már megszűnt állami konzern még élő tagjai. Régi ismerősök köszöntötték egymást és emlegették a régi szép időket, amikor a Magyar Alumíniumipari Tröszt még meghatározó vállalata volt a magyar gazdasági életnek.

◆◆◆

Ugyanezen a napon a magyar műszaki szakújságírók tartották évzáró ülésüket a

Fő utcai MTESZ-székházban. A találkozózt a velencei borvidék Szent Benediktus Borrendjének borkóstolója tette kedvesé és vidámmá. Az ülésen részt vett *Pungor Ernő* akadémikus, az OMBKE volt elnöke, akit 80. születésnapja alkalmából lelkesen ünnepeltek a kollegák. A műszaki szakújságírók idén is nagy terveket szőnek. A munka, amely különösen a nukleáris szakosztályban volt eredményes, *Komomyik Ferenc* elnöknek köszönhetően bizonyára 2004-ben is színvonalas lesz.

◆ ◆ ◆

December 15-én az OMBKE tiszteleti tagjaival és szeniorjaival búcsúzott 2003-tól az egyesület vezetése. A választmányi ülést követő találkozó vidám hangulatban indult, mert a résztvevők egyrésze már a választmányi ülésen is búcsúzott az őszendőtől. *Benke István*, a szeniorok tanácsának elnöke üdvözölte a megjelent tiszteleti tagokat és szeniorokat, mint az egyesület legaktívabb közösségének tagjait. Külön köszönetet mondott a tikárság munkatársnőinek, hogy meglehetősen turbulens körülmények között is gyorsan átrendezték a termet a vidám hangulatban befejeződött választmányi ülés után.

Dr. Tolnay Lajos elnök derülato beszámolójában ismertette az egyesület 2003. évi sikereit, amelyeket a feszített pénzügyi viszonyok ellenére sikerült elérni. Kiemelte a sok rendezvényt, az SZJA 1%-ából befolyt jelentős összeget. 2004-re is takarékos, de eredményes munkát ígért és hangsúlyozta, hogy fokozni kell az erőfeszítéseket a támogató vállalatok megnyerése terén. Elmondta, hogy az egyesület honlapja jól működik és nagy olvasottságnak örvend. A BKL három lapjával kapcsolatban megemlíttette, hogy nyomtatott formában nem sikerült megjelentetni a korábban jól bevált évi 12 számot, takarékoskodni kellett. Megemlíttette, hogy az egyesület az oktatási tevékenységgel is szeretne a jövőben bevételek szert tenni. A jó hangulatú találkozón a szeniorok elnöke jövőre még lelkesebb szeniormunkára buzdította a megjelent kollegákat.

👉 **H. W.**

V. Luca-napi szakestély

A vaskohászati szakosztály budapesti helyi szervezete 2003. december 12-én tartotta meg az éves értékelő, évzáró ülést

dr. Csirikusz József, a helyi szervezet elnöke beszámolójával, valamint a már hagyományos Luca-napi szakestély megrendezésével.

A szakestély a már szokásos vidámsággal, a résztvevők felkészült vagy rögtönzött, de mindenképpen tartalmas hozzászólásaival telt el. A vendégek részéről *dr. Marczis Gáborné*, a MVAE ügyvezető igazgatója a komoly pohár kapcsán a vaskohászat jelenlegi helyzetéről, a várható tendenciákról beszélt, *dr. Ágh József*, a dunajvárosi helyi szervezet titkára somogyfajszai kirándulásra invitált, *dr. Pintér Károly*, Bükkszérc polgármestere mőkás összeállítással kedveskedett a résztvevőknek. 🏠 **Cs. J. – R. M.**

A fémkohászati szakosztály évadnyitó szakosztályi ülése

2004. február 26-án *Perusz Béla* elnök üdvözölte a szép számmal megjelent tagot, majd első napirendi pontként beszámolt az egyesület választmányának 2003. 12. 15-i üléséről. *Hajnal János* a 2004. 1. 24-i választmányi ülés legfontosabb eseményeiről tájékoztatót.

Hajnal János és a helyi szervezetek vezetői ismertették az eddig összeállított rendezvénynaplót, amelyet a szakosztály a folyamatosan beérkező bejelentéseknek megfelelően tovább módosít. A rendezvénynaplót segítséget nyújthat a programok jobb összehangolásában.

A szakosztály választási előkészületeiről *Gál János* a jelölőbizottság vezetője számolt be. Javaslatok születtek egyes szakosztályi tisztségek betöltésére.

Balázs László ismertette a pénzügyi helyzetet és a tagdíjfizetés állását. Megállapítható, hogy az egyesület szakosztályai közül a fémkohászati szakosztály pénzügyi fegyelme volt a legjobb. Sőt a szakosztály bevételeiből jutott más területek finanszírozására is. Előterjesztette a kitüntetésekre javasolt kollegák névsorát, amit a jelenlévők elfogadtak. Utolsó napirendi pontként *Petrusz Béla* rátért a BKL helyzetére. Szerinte a kérdés lényege, hogy a BKL kiadásánál évi 2-3 millió forint megtakarítható lenne. Sikerült találni olyan nyomdát, amely a jelenlegi árnál lényegesen olcsóbb ajánlatot tett.

Az ajánlatból nem tűnt ki, hogy a javasolt új rendszerben ki végzi a kéziratok áttételét elektronikus formába. Szó volt

a BKL Kohászatnál egy esetleges szerkesztőváltásról is.

Megalakult a fémkohászati szakosztály budapesti helyi szervezete

Terveink szerint az év tíz hónapjában egy-egy alkalommal szervezünk programot, ezek minden hónap második csütörtökén, délután fél négykor kezdődnének (lesznek kivételek), azaz 2004-ben a következő időpontokban: V. 13., VI. 10., IX. 09., X. 07., XI. 11., XII. 09. A programok helyszíne az egyesületünk székhelye, de szeretnénk más helyszíneket is igénybe venni. A témaköröket közösen kívánjuk kialakítani, azaz olyan szakmai, információs illetve egyéb programokat szerveznénk, ami a tagságot érdekli.

Ezért kérjük a tagokat, hogy tájékoztassanak azokról a témákról, amelyekről szívesen hallanának, esetleg tartanának előadást, illetve ha javaslatuk van az egyesületi központtól eltérő helyszín használatára. Az aktív tagtársaink segítségét kérjük abban, hogy jelezzék ha a színvonalasabb munkánk érdekében elérhető esetleges anyagi forrásról van tudomásuk. Végül örömmel vesszük, ha olyan kollegáról kapunk értesítést, aki a szakterületünkhöz tartozik és szívesen tagja lenne a helyi szervezetünknek.

Várjuk új tagok jelentkezését! (Molnár István OMBKE, 1027 Bp. Fő u. 68. IV. em vagy E-mail címre: molnari2@kobal.hu)

🏠 **dr. Schippert L. – Molnár I.**

Nyugdíjasklub

Ezúttal értesítjük tagtársainkat, hogy az egyesületi nyugdíjasklub működik minden héten hétfőn 14.00 órától 18.00 óráig, az egyesület székhelyén. A rendszeresen jelenlévő tagok várják a tagtársak megjelenését.

Régi vasalók az Öntödei Múzeumban

Kedves, ötletes meghívó hívta fel a figyelmet arra, hogy a Textil- és Textilruházati Ipartörténeti Múzeum és az OMM Öntödei Múzeuma ikerkiállítását rendezett „A Vasaló Napja” címmel. A Textilmúzeumban látható kiállítás „A simítás trükkjei – trükkös simítók” címet kapta, az Öntödei Múzeumé „Régi tüzek parazsa” címet. A megnyitó ünnepségére október 16-án került sor.

„A Vasaló Napja” két rendezvénye közül az Öntödei Múzeumban megrendezett kiállításról szeretnék megemlékezni.

A nagy hozzáértéssel és ízléssel összeállított tárlat ipartörténetileg is értékes áttekintést ad a vasalók anyagának, alakjának és működésének fejlődéséről. Rendkívül hasznos „tárlatvezető” ezen az általában kevésbé ismert területen az Öntödei Múzeumi Füzetek 12. száma, amelyben a szerzők tudományos alaposan dolgozták fel a vonatkozó irodalmat, külön hangsúlyt helyezve a mai értelemben vett kézivasalók terminológiájára és a fogalmak rendszerezésére. A füzetet rendkívül szép kiállítása, az ábrák és fényképek művészi kivitele teszi még vonzóbbá.

A kiállítás létrehozóinak érdeme, hogy az ÖM tulajdonában lévő tárgyak mellett magángyűjtemények anyagából is be tudnak mutatni – sokszor ritkaságszáma menő – muzeális értékű darabokat. Ezek közé tartozik pl. a múzeumon kívül *Dóczy Ferenc* gyűjteményében is megtalálható üvegből öntött „vasaló” (simító), ami az általánosan vasalásnak nevezett művelet egyik legrégebbi eszköze.

A kiállítás gazdag anyagából csak példaként lehet néhányat kiemelni. Elsőnek

■ Bárka formájú, sárgaréz vasaló, csavarozott vasfogantyúval, 18. sz. vége – 19. sz. eleje.

a „betétes” vasalók kezdeti típusai közül említendő meg egy vasfogantyús bárka formájú sárgaréz vasaló, valamint egy porcelánfogantyús „ökörnyelv” vasaló (1930 körül). Mindkettőhöz kovácsoltvas betétet használtak, kivitelük esztétikus, igen gondos munka.

Szépek és elegánsak a fafogantyúval készült biedermeier rézvasalók, finoman megmunkált függőleges fogantyútartóval, vas- illetve rézbetéttel.

Érdekes darabok a többnyire öntöttvasból készült ún. tömör vasalók (szabó- és lapos vasalók) és a hevítésükhöz használt „vasalókályhák”. Ebbe a csoportba sorolható a *Mary Pott* nevéhez fűződő amerikai vasaló típus, amelynél ügyes újítás, hogy a fogantyú cserélhető. Leakasztása, illetve rögzítése zárószerezettel történt, ami a könnyebb mozgást és a gyorsabb cserét tette lehetővé, így egy fogantyúhoz gyakran több vasalótest is tartozhatott, aszerint, hogy a vasalandó textíliához melyik felelt meg legjobban.

A szenes vasalók már anyáink, nagyanyáink korát idézik: ezeknél a felhevítést a vasalótestben lévő parázs valószínűleg meg. Különösen szép példája ennek a megoldásnak az egyik díszes fedéllel ellátott, 19. század szenes vasaló amelynek ábrája a meghívót is díszítette.

A *Fagler* család üzemében, Szegeden készültek a sajátos kialakítású, szenes sárgaréz vasalók. Hajószerű alakjuk, nagy gonddal készült finom kivitelük a hazai ipart dicséri.

A tárlaton olyan ritkaságokat is láthatunk, mint a „kéményes vasalók”, vagy a „Bugolette” elnevezésű porcelánfogantyús útivasaló, ahol spirituszlámpával fűtötték a vasalótestet, ami nemcsak vasalásra, hanem fordított helyzetben akár főzésre is alkalmas volt. A nem szénrel fűtött vasalók közül az 1860-as évek vége felé megjelenő gázvasalók, majd a villanyvasalók már a modern idők beköszönését jelzik. A villanyvasaló *Zipernowsky Károly* találmánya volt, aki szabadalmát erre a megoldásra 1890-ben kapta meg.

Végül mint érdekességet meg kell említeni néhány különleges célú vasalót: ilyenek a fodorvasalók, a Hamerli kesztyűgyárban használt „kesztyűcsinosító”

■ A múzeum üvegvasalói, 1910 körül készültek

■ Szenes vasaló díszes fedélzáróval. 19. sz.

vasalók, illetve a művirágkészítésnél nélkülözhetetlen levél- és virágvasalók.

A vasaló jól ismert tartozéka az alátét. Ezekből szinte művészi kivitelű és tervezésű darabokat láthat a tárlat látogatója.

Gondolom számosan vagyunk, akiket meglep az a tény, hogy a vasaló éppúgy esztétikai alkotás és kiállítási tárgy lehet, mint a festmények vagy a gépkocsik. A gondosan és esztétikusan szerkesztett tablósor *Lengyelne Kiss Katalin*, *Klug Ottó* és *Schudich Anna* hozzáértését mutatja, a tárgyak és enteriőrök elrendezése a múzeumigazgató és munkatársai *Káplán György*, *Hajnalné Simonyi Eszter* és *Huszics György* munkáját dicséri.

A „Régi tüzek parazsa” kiállítást az Öntödei Múzeumban a Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum főigazgatója, *dr. Cseri Miklós* nyitotta meg, a vendégeket *Ecker Károlyné* a Textilmúzeum Alapítvány elnöke, majd az Országos Műszaki Múzeum főigazgatója, *dr. Vámos Éva* köszöntötte.

2004. szept. 15-ig tekinthetők meg a kiállítások, amit jó szívvel tudunk ajánlani minden érdeklődőnek abban a biztos tudatban, hogy szemet gyönyörködtető, szellemet frissítő élményben lesz részük.

👤 **Burayné dr. Mihályi Erika**